

Això passava en una vila de l'allunyada Pèrsia, quan el temps caminava a poc a poc, sense presses.

Càssim i Alí Babà eren dos germans que acabaven de perdre el pare. El vell havia estat sempre tan pobre que només els va deixar una miserable herència. Però Càssim de seguida va saber-se'n sortir i es va casar amb una dona rica, de manera que després de quatre dies s'havia convertit en un dels veïns més rics del poble.

En canvi, Alí Babà va casar-se amb una dona senzilla i amb l'herència del pare només va poder comprar-se un parell de rucs i una destral per anar a fer llenya al bosc. Vet aquí que un dia, mentre era al bosc fent llenya, Alí Babà va sentir una mena de remor de cavalls que semblava arribar de lluny. Va alçar els ulls cap a l'horitzó i va descobrir un núvol de pols que venia cap on ell estava treballant. Alí Babà es va enfilar dalt d'un arbre. I sort en va tenir perquè a mesura que el núvol i el soroll s'anaven acostant, Alí Babà va adonar-se que allò era una colla de lladres de camí ral, armats fins a les dents i amb cara de pocs amics.

Els lladres es van anar acostant, i en ser a sota l'arbre d'Alí Babà van descavalcar i van lligar els cavalls al tronc. En acabat, van anar cap a una gran rocassa que hi havia allí a prop i el capità dels lladregots va dir:

- Sèsam, obre't!

I la roca encantada es va obrir pel mig com si fos una porta. Aleshores, d'un a un, els bandolers van anar-hi entrant carregats amb el botí de l'últim robatori, i Alí Babà des de dalt de l'arbre, els anava comptant. Fins a quaranta va comptar-ne! Quan van ser tots quaranta a dins, la roca es va tancar un altre cop, i Alí Babà va continuar enfilat, mig mort de por.

Al cap d'una estona, la roca es va tornar a obrir, amb un esgarrifós soroll. Els lladregots van anar sortint, amb les bosses buides, i van muntar a cavall, per arrencar a córrer bosc enllà, enmig d'un núvol de polseguera.

Alí Babà no va gosar baixar de l'arbre, fins que no els va veure ben lluny, ben lluny. Però llavors sí, va baixar i va córrer a mirar de prop aquella estranya roca màgica.

- Potser també s'obriria si ho digués jo, això de "Sèsam, obre't!" -va exclamar en veu alta. I al punt, la roca es va migpartir com una porta.

- Ospa! -va fer Alí Babà en adonar-se de les immenses riqueses que es veien a través de la roca oberta.

Enlluernat va entrar a la cova per veure-les més bé, i, en ser dins, la roca es va tornar a tancar. De moment va espantar-se'n, però de seguida es va dir:

- Ara rai, que sé com s'obre!

I va començar a remenar aquells tresors impressionants que semblava que no s'havien d'acabar mai.

- I si m'endugués alguna d'aquestes coses? -va pensar. - Ells lladres ni se n'adonarien, i a nosaltres prou que ens ajudarien a viure més bé. Vinga!

Alí Babà, doncs, va triar unes quantes d'aquelles meravelles i es va carregar al coll un sac de monedes d'or.

Com sabia la fórmula màgica de la porta, va sortir a fora i va omplir les sàrries dels seus ruquets, que pasturaven per allí a prop. En acabat, les va tapar amb una mica de llenya, i cap a casa falta gent!

En arribar a casa, va anar cap a la seva dona i li va dir:

- Vet aquí, dona meva, que se'ns han acabat els maldecaps.

- I això com és?

Alí Babà va obrir els sacs i va treure'n tot aquell bé de Déu de riqueses.

- D'on ho has tret, això? -va demanar la dona, esfereïda.

- No t'espantis, dona, que no ho he malaguanyat.

I li va explicar, fil per randa, tota la història. Quan va haver acabat, van decidir de comptar-ho i de guardar-ho ben amagat, en secret, perquè no ho sabessin els lladres. Però hi havia tanta moneda que van tenir por de descomptar-se i van pensar que seria millor mesurar-ho amb una mesura de gra. I dit i fet, la dona va anar a casa de Càssim, que vivia costat per costat de casa d'ells, a manllevar una mesura a la seva cunyada.

La dona de Càssim es va estranyar que a casa d'Alí Babà, tan pobres, tinguessin alguna cosa per mesurar. I, tafanera de mena, va voler saber de què es tractava: així, abans de deixar la mesura la va ben untar amb llard.

Amb aquella mesura, Alí Babà i la seva dona van comptar les seves riqueses, i van veure que tenien vint-i-quatre mesures d'or. Un cop feta la feina, la dona va tornar la mesura a la seva cunyada sense adonar-se que al cul de la mesura hi havia quedat una moneda d'or enganxada amb el greix.

Quan la dona de Càssim va veure aquella moneda d'or al cul de la mesura es va quedar glaçada. Va córrer a trobar el seu marit i li va cridar:

- Mira, Càssim, si n'ets de beneit! Resulta que Alí Babà es fa el pobre davant teu, i a l'hora de la veritat ell mesura els diners com si fossin blat, mentre tu, que te les dones de ric, no en pots omplir ni dues mesures i mitja! No et fa

vergonya, desgraciat? Quina mena de rics ets tu, al seu costat?

Tant va rondinar, que Càssim va acabar prometent que ho investigaria.

L'endemà mateix Càssim es va presentar a casa d'Alí Babà i va començar a burxar-lo:

- Quina cara de salut que fas! Es nota que totes et ponen, eh? -va fer. Però Alí Babà, dissimulant, va contestar:

- I ara!, Càssim, ja saps com anem de justos. Que vols riure't de nosaltres?

- Au, vinga, germanet, no et facis el distret que ja sabem que comptes l'or per mesures. A mi ja m'ho pots dir, que sóc de casa.

- I Alí Babà, sentint-se atrapat, ho va contar tot al seu germà.

- I on cau, aquesta cova meravellosa? -va preguntar Càssim, al final.

- Val més que no ho sàpigues, Càssim. Em fa por que no et passi alguna desgràcia, si els lladres t'hi troben.

- Au, deixa't de romanços. On és la cova?

Alí Babà, que era bo com el pa tou, va acabar explicant-li on queia.

A Càssim li va faltar temps per anar-se-n'hi amb totes les mules que tenia.

En arribar davant la cova, Càssim va pronunciar les paraules màgiques, i la roca es va obrir. Corrents, va entrar-hi com un esbojarrat, sense adonar-se que la porta es tornava a tancar darrera seu. Davant aquella meravella d'or, de plata, de pedres precioses, Càssim va perdre el nord. Anava d'un cantó a l'altre, i tot li feia peça. S'ho hauria emportat tot.

- Avui m'enduré el que pugui, i demà tornaré a venir.

Així, doncs, va carregar tants sacs com va poder i va anar per sortir. Però la porta era tancada: calia tornar a dir la fórmula. Ara bé, amb l'entusiasme de la descoberta, Càssim havia oblidat del tot les paraules correctes. Va dir:

- Blat, obre la porta!

I la porta com si res.

- Ordi, obre la porta!

I la porta com si sentís ploure.

- Arròs, obre la porta!

I la porta com si fos una paret.

No hi havia manera de recordar-se'n. Càssim es va adonar del perill que corria, i va arrencar a plorar de pànic.

- Si em troben els lladres, estic perdut!

Tanmateix, com que la fórmula no sortia, es va determinar a esperar-se darrere la porta per poder fugir així que algú l'obris.

Després d'una estona llarga va sentir soroll fora: els bandolers tornaven a la cova! Càssim es va preparar per escapolir-se corrents i, així, tan bon punt es va obrir la porta, va sortir esperitat com un coet. Al principi, va poder esquivar els set primers lladregots, però darrera n'hi havia trenta-tres més, ferotges com salvatgines, i el van caçar com si fos un ocellet.

- Així, tu ets qui ens robaves, oi? -va fer el capità dels lladres. -Doncs te'n penediràs! -i d'un cop d'espasa li va traspasar el cor. A continuació, van agafar el cos de Càssim i el van penjar a l'entrada de la cova, per la part de dins, amb la intenció d'espantar qualsevol altre possible xafarder.

I un cop feta la feina, van arrencar a córrer bosc enllà, amb les mules de Càssim i tot.

Mentrestant, a la vila, la dona passava ànsia de veure que Càssim no tornava. Es va esperar fins a mitja tarda i llavors, inquietada, va anar-ho a dir a Alí Babà. El pobre Alí Babà de seguida va pensar en una desgràcia i, sense rumiar-s'ho ni una mica, va marxar amb els seus ruquets cap a la cova. En arribar-hi, el sol ja s'havia post, però encara quedava la claror del capvespre. Va dir la fórmula i la roca es va obrir: el cos de Càssim penjava esgarrifosament davant els ulls d'Alí Babà. El pobre Alí Babà va fer el cor fort i va despenjar el seu germà. Però abans de carregar-lo al cim d'un dels rucs, va tornar a omplir les sàrries d'or.

Va arribar a la vila que ja era negra nit, i gràcies a això, va poder arribar a casa sense que el veiés ningú. La dona de Càssim, en veure el cos del seu home, es va desfer en plors. Alí Babà no sabia què fer per consolar-la, i al final li va dir:

- Mira, ara ja no hi ha res a fer. Més val que mirem de sortir-nos-en tan bé com puguem. I si vols, tirarem a terra la paret que ens separa i viurem tots junts.

A la pobra vídua va venir-li bé, però encara va demanar:

- I què farem amb el cos de Càssim?

- Tu no t'hi amoïnis. D'això se n'encarregarà la teva esclava Marxana, que és llesta com una mostela.

De manera que va encarregar aquesta feina a Marxana. La noia, que era de veritat molt viva, va anar a la farmàcia a demanar medecines, dient que el seu amo es trobava molt malament. I l'endemà va tornar-hi a demanar-ne més, com si l'amo estigués molt greu. Tota la vila ja sabia que el pobre Càssim estava molt malalt. L'endemà següent, Marxana va fer córrer la notícia que Càssim havia mort. Gràcies a la llestesa de la noia tot el poble es va pensar que Càssim havia mort de malaltia. Ningú no sospitava que hagués estat assassinat. I així, doncs, l'endemà el van enterrar enmig de tota la tristesa del poble.

Mentrestant, la casa d'Alí Babà i la del seu difunt germà s'havien convertit en una de sola. Vivien plegats i vivien bé.

Els lladres, pel seu cantó, s'havien adonat de la desaparició del cos de Càssim.

- Això vol dir que hi ha algú més que coneix el nostre secret, i vol dir que l'hem de trobar sigui com sigui! -va fer el capità de la colla, enfurismat.

Ell mateix s'encarregaria de trobar-lo. Va disfressar-se de marxant i va anar cap al mercat de la vila. Calia saber si hi havia algú que s'hagués fet ric de cop i volta, o si algú havia mort tot d'una. Ja se sap que a mercat hi ha sempre molts

xerraires, i el bandoler, que era un murri, els va saber trobar i els va saber estirar la llengua. El mateix dia ja sabia el que volia saber. Va tornar-se'n cap a la cova, on l'esperaven els altres trenta-nou, i van començar a rumiar un pla de venjança.

Al cap d'una setmana justa, ja ho tenien tot a punt.

Un dia, doncs, a l'hora del capvespre, va arribar a la vila un marxant amb vint mules, carregada cadascuna amb dos barrils d'oli. El marxant va anar travessant el poble fins que va ser davant de la casa d'Alí Babà. Allí va aturar-se i va trucar. Va demanar per l'amo i Alí Babà va sortir.

- Seríeu tan amable de donar-me hostalatge per aquesta nit? Acabo d'arribar i em trobo que tots els hostals són plens. Demà mateix aniré a vendre l'oli al mercat i marxaré. No us destorbaré gaire.

Alí Babà li va donar hostalatge amb molt de gust. Van baixar els quaranta barrils al celler, van dur les vint mules a l'estable i van convidar el marxant a sopar. Però abans de pujar a la casa el marxant va voler acabar d'arreglar els barrils i es va quedar sol al celler. Aleshores va tustar un barril i en va sortir la veu d'un dels lladres.

Tots els barrils amagaven un lladre amb un ganivet a la mà! És a dir, tots menys un, que era l'únic ple d'oli.

- Ja és hora? -va preguntar el lladre.

- No encara -va explicar el capità. -Ja us vindré a avisar. Però estigueu tots a punt i no us adormiu.

El capità va pujar cap a sopar.

Mentrestant, a la cuina, Marxana estava fent el sopar per a tothom. Però quan anava a fregir el segon plat es va trobar sense ni una gota d'oli.

- Això rai! -va pensar. -Avui en tenim el celler ple!

I va baixar al celler a agafar una mica d'oli del marxant per acabar el sopar. Ara bé, en sentir soroll de passos, els lladregots es van pensar que devia ser el capità que els venia a avisar, i el primer lladre va demanar, de dins el barril estant:

- Ja és hora?

Marxana es va quedar glaçada. Però era eixerida com una espurna, va reaccionar de seguida i va comprendre el que passava. Va contestar, doncs, en veu baixa:

- No, no encara.

Aleshores va anar tustant barril per barril i donant la mateixa resposta. Fins que va arribar al barril ple d'oli i se'l va endur, tot rodolant. Un cop a la cuina, va acabar el sopar,

i després va omplir una grossa caldera amb l'oli del barril i el va posar a bullir. Quan l'oli va ser bullent, va tornar a baixar al celler amb la caldera i va anar-la buidant una mica a cada barril, de manera que els lladres, desprevinguts, anaven quedant rostits un a un. Tots trenta-nou!

En acabat, Marxana es va amagar per veure què faria el capità.

Quan tothom era a dormir, el capità va baixar de puntetes i va tustar els barrils. Però veient que no contestaven, es va imaginar que s'havien adormit i els va destapar. I llavors se'ls va trobar tots trenta-nou cuits com un ou ferrat! Desesperat, va fugir corrents d'aquella casa maleïda.

Marxana va sortir del seu amagatall i se'n va anar a dormir tota tranquil·la. L'endemà ho va explicar tot a Alí Babà, que es va quedar de pedra. L'home, agraït, va omplir Marxana d'abraçades. Aquell dia van fer festa grossa.

Però el capità de lladres encara era viu i no estava gens disposat a oblidar les fetes d'Alí Babà.

De manera que al cap de dos mesos, quan ja tothom s'havia tranquil·litzat, va tornar a la vila. S'havia afaitat la barba i el bigoti, i ja no s'assemblava gens al marxant d'oli.

Aquesta vegada el capità va venir carregat de tresors de la cova. Va comprar una gran casa a la vila i s'hi va quedar a

viure com un gran senyor. Amb el temps, el murri va anar-se guanyant l'amistat dels veïns, que es creien molt honorats de convidar-lo a sopar i de tenir-lo entre ells.

Al cap de pocs mesos, tothom havia convidat el gran senyor. Tothom, tret d'Alí Babà. Fins que també Alí Babà es va creure amb l'obligació de ser cortès i hospitalari amb el nou veí. I, doncs, un dia el van convidar a sopar.

Es van asseure a taula i van començar a enraonar amistosament. Fins que va arribar el sopar. En entrar amb el menjar, Marxana va reconèixer immediatament la mirada del capità de lladres, i es va esgarrifar. Fins i tot va semblar-li veure el pom d'un punyal traient el cap per entre la roba del convidat. Però ella com si no hagués vist res, va continuar servint el sopar.

A l'hora de les postres, però, es va vestir amb les millors robes que hi havia a la casa i va entrar al menjador disposada a ballar una dansa en honor del convidat il·lustre.

- Has tingut una idea esplèndida, Marxana! -la va felicitar Alí Babà.

I la noia va començar la dansa. Girava per tota la sala, i ara s'acostava a Alí Babà, ara al capità de lladres, com si tot fos cosa de la dansa. Una de les vegades que s'acostava al convidat, va fer veure que li volia fer una festa, però la

ballarina duia un ganivet sota la roba i per comptes d'una festa li va enfonsar el ganivet al coll.

- Què has fet, desgraciada? -va cridar Alí Babà, esfereït.

Però la noia no el va deixar acabar i li va fer reconèixer la cara del bandoler. Quan Alí Babà es va adonar del perill que havia corregut, es va adreçar a Marxana i va dir-li:

- Marxana, has salvat dos cops aquesta casa. Sense tu, no hi seríem pas. És just, doncs, que en siguis tan mestressa com jo mateix.

I a partir d'aquell dia, Marxana va ser tan mestressa de la casa com el mateix Alí Babà.

Fi

(Adaptació del conte "Alí Babà i els quaranta lladres", de *Les mil i una nits*).